

ЗВІТ ПРО ПРОВЕДЕННЯ ПЛЕНУМУ ПРАВЛІННЯ ТОВАРИСТВА ОФТАЛЬМОЛОГІВ УКРАЇНИ (травень, 2012 р.)

В. С. Пономарчук, д. м. н., проф., **О. Г. Стойловська**, ст. н. с.,

В. В. Мирненко, н. с.

23 травня 2012 року в м. Одеса відбувся Пленум Правління Товариства Офтальмологів України. Присутніми були 82 члена ТОУ, в тому числі науковці ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України», куратори областей України з офтальмології, завідуючі кафедрами офтальмології медичних університетів та закладів післядипломної освіти системи МОЗ України, головні офтальмологи та головні дитячі офтальмологи областей України, голови обласних осередків ТОУ.

Пленум відкрив віце-президент Товариства Офтальмологів України проф. В. С. Пономарчук доповідю про стан роботи ТОУ за 2011 рік.

По звітах, представлених 22 обласними та одним міським Товариствами офтальмологів (крім Київської, Полтавської та Чернівецької областей), за рік проведено 136 пленарних засідань, з них 29 сумісно з іншими фахівцями (акушер-гінекологи, гематологи, ендокринологи, інфекціоністи, косметологи, онкологи, токсикологи, терапевти, фізіотерапевти, фтизіатри), на яких заслухано і обговорено більш 400 доповідей (теоретичних, оргметодичних, науково-практичних та інформаційних).

За участю Товариства Офтальмологів України організовані та проведені:

- науково-практична конференція офтальмологів «Філатовські читання» з міжнародною участю, присвячена 75-річчю з дня заснування Інституту ім. В. П. Філатова;
- Пленум Правління Товариства Офтальмологів України;
- семінар-нарада головних офтальмологів та головних дитячих офтальмологів областей України;
- науково-практична конференція офтальмологів Луганської, Донецької, Запорізької, Харківської, Херсонської областей «Актуальні питання офтальмології»;
- науково-практична конференція з міжнародною участю «Азаровські читання. Нейроофтальмологія. Патологія сітківки»;
- 32 обласні науково-практичні конференції лікарів-офтальмологів;
- 45 військових семінарів науковцями ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України»

■ 86 обласних семінарів для підвищення рівня кваліфікації офтальмологів з запрошенням спеціалістів провідних офтальмологічних закладів та спеціалістів з різних галузей медицини.

Науковий потенціал ТОУ складають 54 доктора медичних наук та 205 кандидатів медичних наук.

За 2011 рік на засіданні спеціалізованої Вченої ради в ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» було захищено 5 докторських та 7 кандидатських медичних дисертацій.

Велика увага приділялась підвищенню кваліфікації членів товариства. На 01.01.2012 р. атестовано 82,2 % офтальмологів. Кількість офтальмологів вищої категорії збільшилась до 41,4 %. Найвищий відсоток атестованих окулістів в Криму, Волинській, Закарпатській, Івано-Франківській, Луганській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Рівненській, Харківській, Херсонській, Черкаській та Чернігівській областях України — 82,0–94,4 % від усіх офтальмологів цих областей. Найнижчий відсоток атестованих в Запорізькій, Кіровоградській, Хмельницькій областях — менше 75 %. Відсоток атестованих лікарів збільшився на 12 % в порівнянні з минулими роками.

За 2011 рік членами Товариства опубліковано 570 робіт, видано 4 монографії, 3 збірника, 2 посібника.

Заслухана та обговорена доповідь головного позаштатного дитячого офтальмолога МОЗ України к.мед.н. Ю. В. Барінова про роботу дитячої офтальмологічної служби України за 2011 рік. Укомплектованість посад лікарів дитячих офтальмологів всього складає 87,57 %, з них дитячих офтальмологів у поліклініках — 88,78 % та у ЦРЛ — 82,96 %.

В структурі поширеності захворювань серед дітей 0–17 років включно у 2011 році хвороби ока та придаткового апарату займали III місце, що складає 5,34 %. По показникам захворюваності (на 1 тис. дітей віком 0–17 років) хвороби ока та придаткового апарату складають 48,4, хвороби кон'юнктиви — 21,21, катаракта — 0,04, міопія — 7,16. Поширеність міопії зросла з 28,50 (2009 р.) до 30,77 (2011 р.) на

1 тис. дітей віком 0–17 років. Профілактичними оглядами охоплено 7,98 млн. дітей. Зі зниженням гостроти зору виявлено 404 608 (абсолютні дані), що складає 50,72 на 1000 оглянутих. Найбільша кількість випадків зниження гостроти зору виявлена серед учнів 9–11 класів.

Показники інвалідності дітей (0–18 років) внаслідок хвороб ока та придатків за останні 5 років значно знизились. Абсолютне число дітей-інвалідів у 2007 році складало 10553, у 2011 році — 8553. Показник розповсюдженості дитячої сліпоти на обидва ока становить 0,9 на 10 тис. дитячого населення. В структурі дитячої інвалідності по зору перве місце займають вроджені вади органів зору, дегенеративна міопія, наслідки тяжких травм. В наступний час існує необхідність покращення профілактичної роботи серед дітей дошкільного віку, особливо сільської місцевості.

Завідуючий кафедрою офтальмології Луганського Державного медичного університету проф. А. М. Петруня вніс пропозиції по вдосконаленню роботи Товариства Офтальмологів України. Вважає за доцільне узаконити таке положення: атестація офтальмологів повинна проводитися лише за наявності посвідчення його як члена Товариства Офтальмологів України. Перед атестацією лікарів-офтальмологів атестаційною комісією Луганської області перевіряється річна оплата членського внеску в Товариство Офтальмологів та квитанція підписки на «Офтальмологічний журнал». За відсут-

ності щорічного внеску в Товариство необхідно не допускати офтальмологів до атестації на надання категорії та виключати з Товариства Офтальмологів. Також вважається доцільним встановити єдиний організаційний внесок з врахуванням вартості підписки на «Офтальмологічний журнал» для всіх без виключення. Для членів товариства є необхідність створення сайту ТОУ. Для вдосконалення офтальмологічної допомоги на місцях було б доцільно передбачити щорічне засідання обласних товариств офтальмологів за участю куратора з ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України».

Завідуючий кафедрою офтальмології факультету післядипломної освіти Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького к.мед.н. А. М. Гудзь доповів про роботу Львівського обласного товариства офтальмологів і поставив питання про труднощі перевірки передплати на «Офтальмологічний журнал». Вніс пропозицію про створення окремого додатку до журналу для сімейних лікарів. Також підтримав пропозиції відносно створення сайту ТОУ.

Головний позаштатний спеціаліст з офтальмології Дніпропетровської області к.мед.н. В. М. Сердюк представив інформацію про роботу офтальмологічної служби Дніпропетровської області в умовах пілотного проекту реформування системи охорони здоров'я України. Одною з головних проблем системи охорони здоров'я є невідповідність

діючої старої радянської моделі охорони здоров'я (моделі Семашко), призначеної для функціонування в умовах планової економіки, сучасним реаліям. Основні недоліки виявляються у проблемі фінансування системи охорони здоров'я, неефективності структури медичного обслуговування, низької якості медичної допомоги, низької доступності та якості ліків. З метою впровадження нових підходів в організації роботи закладів охорони здоров'я, що надають офтальмологічну допомогу дорослому населеню Дніпропетровської області, підвищення рівня медичного обслуговування населення, розширення можливостей щодо доступності та якості офтальмологічної допомоги Головне управління охорони здоров'я Дніпропетровської Обласної державної адміністрації затвердило Наказ № 560 від 04.05.2012 «Про надання офтальмологічної допомоги дорослому населенню».

Закон України від 7 липня 2011 року № 3612 — VI «Про порядок проведення реформування системи охорони здоров'я у Вінницькій, Дніпропетровській, Донецькій областях та місті Києві» визначає організаційні та правові принципи реформування системи охорони здоров'я цих областей та міста Києва. Пілотний проект щодо реформування системи охорони здоров'я передбачає проведення про-

тягом 2011–2014 років структурно-організаційної та функціональної перебудови системи медичного обслуговування у пілотних регіонах, що даст змогу: підвищити рівень медичного обслуговування населення, розширити можливості щодо його доступності та якості; впровадити нові підходи щодо організації роботи закладів охорони здоров'я в пілотних регіонах та їх фінансового забезпечення; підвищити ефективність використання бюджетних коштів, передбачених для фінансового забезпечення системи охорони здоров'я у пілотних регіонах.

Завідуюча відділом патології рогівки ока ДУ «Інститут очних хвороб і тканиної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» проф. Г. І. Дрожжина винесла на обговорення питання ініціювання внесення змін в Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини», які планується розглядати у Верховній Раді, а саме змінити презумпцію незгоди на вилучення донорського матеріалу у померлого донора на презумпцію згоди, внести в перелік органів і тканин, дозволених до забору у донора-трупа, очне яблуко для забезпечення донорським матеріалом центрів кератопластики. Усі присутні на Пленумі проголосували за цю пропозицію одноголосно.

Доповідь про стан надання спеціалізованої допомоги хворим з опіками очей в Україні була представлена завідувачим відділом післяопікової патології ока ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» проф. С. А. Якименко. Продемонстровані сучасні методи невідкладної допомоги і лікування опіків очей, які спрямовані на всі ланки патогенезу опікової хвороби з урахуванням ступеня важкості та стадії опіку, що дозволяє суттєво підвищити ефективність їх лікування: відновити зір, втрачений внаслідок опіку, зменшити кількість хірургічних втручань, скоротити терміни стаціонарного лікування та знизити інвалідізацію потерпілих.

Старший науковий співробітник відділу захальної патології ока ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» к.мед.н. Н. В. Коновалова висвітлила проблему захворюваності туберкульозом очей серед населення України. Впродовж останнього десятиліття спостерігається хвилеподібна картина захворюваності туберкульозом очей. З 2001 по 2005 роки спостерігалося підвищення захворюваності на 12,2 %. У 2005 році в Україні було зафіксовано максимальну кількість захворюваності туберкульозом очей (231 — абсолютне число). Захворюваність туберкульозом очей неухильно знижується і в 2009 році склада (103 — абсолютне число), тобто знизилась на 44,4 %. Туберкульоз очей частіше діагностується в Дніпропетровській, Донецькій, Луганській областях.

Про роботу редколегії «Офтальмологічного журналу» доповіда відповідальний секретар журналу д.мед.н. С. І. Полякова. Останнім часом спо-

стерігається тенденція зниження кількості офтальмологів по областях України, які підписалися на «Офтальмологічний журнал» (зведення на лютий 2012 р.). Так, з 2572 офтальмологів України провели підписку на журнал тільки 250 лікарів, що складає 9,71 %. Більш всього підписано фахівців з Закарпатської (57 %) та Одеської (57 %) областей, менше всіх у Львівській (2 %), Миколаївській (45 %) та Київській (4 %) областях.

На Пленумі запропоновано обрати нових членів Правління ТОУ. На посаду голови Житомирського осередку ТОУ затверджена головний позаштатний офтальмолог Житомирської області Г. В. Борщівська, Херсонського осередку — головний позаштатний офтальмолог Херсонської області О. А. Бідованець, на посаду відповідального секретаря ТОУ — науковий співробітник ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії ім. В. П. Філатова НАМН України» В. В. Мирненко. Усі члени Пленума проголосували одноголосно.

Після обговорення доповідей Пленумом була прийнята резолюція:

1. Провести роботу по створенню сайта Товариства Офтальмологів України, де проводити інформування членів товариства про роботу конференцій, з'їздів, семінарів та інших заходів з офтальмології в Україні.

2. Ініціювати внесення змін в Закон України «Про трансплантацію органів та інших анатомічних матеріалів людини» (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., N 41, ст. 377), із змінами, внесеними згідно із Законами, N 997-V (997–16) від 27.04.2007, ВВР, 2007, N 33, ст.440; N 2608-VI (2608–17) від 19.10.2010,

ВВР, 2011, N 11, ст.69, а саме змінити презумпцію незгоди на вилучення донорського матеріалу у померлого донора на презумпцію згоди.

3. Продовжити впровадження у медичну практику сучасних методів невідкладної допомоги і лікування опіків очей, що дозволяють суттєво підвищити ефективність їх лікування, зменшити терміни стаціонарного лікування та інвалідізацію потерпілих.

4. Налагодити роботу в областях України по своєчасній підписці на «Офтальмологічний журнал», як орган, який сприяє підвищенню кваліфікації лікарів-офтальмологів, висвітлює нові методи діагностики і лікування захворювань очей, представляє огляд новітніх світових технологій в офтальмології, друкує цікаві випадки з практики лікарів-офтальмологів.

Юбилей

К 85-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ПРОФЕССОРА Л. С. ТЕРЕНТЬЕВОЙ

Вот уже более 60 лет изо дня в день по одной и той же дороге ходят на работу в ГУ «Институт глазных болезней и тканевой терапии им. В. П. Филатова НАМИ Украины» профессор, доктор медицинских наук Людмила Сергеевна Терентьева. Вся ее трудовая жизнь связана с институтом и, как говорит Л. С. Терентьева, — «Честно говоря, я не представляю жизни без этой дороги. Это дорога к храму науки, который был создан большим ученым — академиком Владимиром Петровичем Филатовым. Этую дорогу жизни мне подарила судьба и я ей очень благодарна».

В сентябре этого года Людмила Сергеевна отметила свое 85-летие, с которым от всей души ее поздравляют администрация, Ученый совет, сотрудники института.

Родилась Людмила Сергеевна Терентьева 16 сентября 1927 года на ст. Котельниково недалеко от Сталинграда в семье военнослужащего. В связи с профессией отца семья часто меняла место проживания, жили в г. Сталинграде, во Владикавказе, в г. Коростень Житомирской области, где в школьные годы Людмилы Сергеевны ворвалась Великая Отечественная война и поэтому завершать обучение пришлось в эвакуации.

После окончания войны в 1945 году Л. С. Терентьева с золотой медалью окончила школу и поступила в Одесский медицинский институт, а после его окончания с отличием в 1950 году приказом Минздрава СССР была зачислена в клиническую ординатуру Одесского экспериментального института глазных болезней под руководством академика В. П. Филатова.

Научная деятельность Людмилы Сергеевны проходила под руководством выдающихся ученых-офтальмологов академиков В. П. Филатова и Н. А. Пучковской. Именно слова академика В. П. Филатова «В мире нет ничего красивее науки и правды» повлияли на выбор профессии Л. С. Терентьевой и, пройдя прославленную Филатовскую школу, она смогла стать прекрасным врачом-офтальмологом и научным работником.

Под руководством академика Н. А. Пучковской в 1958 году Людмила Сергеевна защитила кандидатскую диссертацию на тему «Экспериментальные и клинические исследования по симпатическому воспалению», в 1975 году — докторскую диссертацию на тему «Метод фотокоагуляции в лечении увеальных меланом». Благодаря упорному труду, активной жизненной позиции, высокой от-